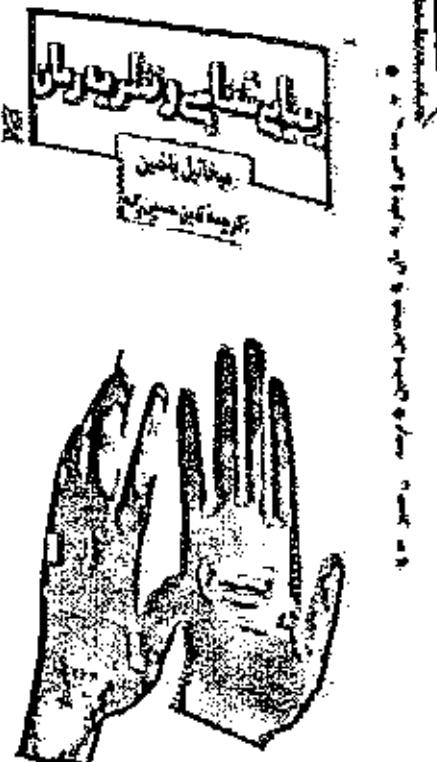

زبان‌بایی‌شناسی و نظریه و مان
میخانه‌نیا باختین
ترجمه: آذین حسین‌زاده
مرکز مطالعات و تحقیقات هنری وزارت ارشاد
۱۳۸۴

نشریه پژوهش بر جسته قرن بیستم مریج مناسبی به شمار می‌رود. پیش از پژوهش خلاصه واریه این کتاب لازم است تصویری کلی از زندگی و تدبیشه وی ارائه شود. میخانه‌نیا میخانه‌لیوویچ باختین در سال ۱۸۹۵ در یک خانواده اشرافی فقیر شده به دنیا آمد. پدرش کارمند پلاک بود دوران کودکی باختین در اول و نوجوانی اش در روپنیوس و ادسا گذشت. در داشگاه ادسا و پیدما در پتروگراد و امپراتوری تاریخی خولاند در سال ۱۹۱۸ در این رشته فارغ التحصیل شد. به تدریس اپیات و زبان‌شناسی مشغول شد اما به دلیل ابتلاء مرض آمس مغز استخوان، از سال ۱۹۲۱ که در ۱۹۲۸ منجر به قطع یک پای وی شد در ۱۹۲۴ به پتروگراد پناخت و به دوستشان لوشینف، پامپیانفسکی و مدویوف پیوسته در سال ۱۹۲۹ کتابی چاپ کرد باختین به دلایل که ناشناخته مانده‌اند، اما احتمالاً به دلیل مناسبات با میجیت ارتدکس، دستگیر شد پنج سال محکومیت در واژداشتگاهی در سولووکی برای باختین صادر شد. اما به دلیل بی‌ملوی محکومیت وی به تعیید در قراقستان تقلیل یافت کتاب وی درباره داستایوفسکی که گسترش پیشتری یافته بود در ۱۹۶۲ دوبلره چاپ شد و کتابش درباره این‌جا مراجعت در سال ۱۹۶۵ به انتشار درآمد. این کتاب در واقع پایان نامه‌ای بود که در سال ۱۹۴۰ تکمیل شد، اما پس از دشواری فراوان در آن دفعه به عمل آمد. باختین در ماه مارس ۱۹۷۵ در سن هشتاد سالگی درگذشت.

بنها جنبال و مذاقه داغ قلسی در مورد باختین، به ادعای پک شاندشان روس مینی برای که برخی از آثار مدووف و لوشینف در حقیقت به قلم باختین نوشته شده‌اند مربوط نمکوت باختین در این باره و تصفیه شدن آن دو نویسنده در دوران استالینیسم به گمانه‌زنی‌های بی‌شمار دلمن زد. کتاب‌های این فروید و مارکسیسم و فلسفه زبان و چند مقاله مهم در زمرة آثار مورده اختلافند. هم‌اکنون بسیاری نقش باختین را حنایل در چون‌بند عده‌ای نوشته‌ها پذیرفته‌اند. باختین از جمله نظریه پژوهانی است که نمی‌توان آن هارا در رشتاهی خاص قرار داد. از زبان‌شناسی، فلسفه، جامعه‌شناسی، تاریخ و مارکسیسم وابه گونه‌ای خلاقانه در هم می‌آمیخت و از آن هاستفاده می‌برد. سنتی که بسیاری از تقدیشمددان کلاسیک در آن سهیم بودند و اجازه‌مند باده‌اند تا تکنظری و تخصص گرانی آکادمیکه برسی ها و کنکاش‌های اورامحدود و یک‌چانبه نکند.

باختین: تأثیرات و تأثیرات

بیچیدگی و گستره اندیشه‌های باختین و غنایی ای حدانه‌ها و حوزه وسیع مداخله وی، دسته‌بندی و طبقه‌بندی اورامکتبه‌ها و جریان‌های فکری دشوار می‌کند. اندیشه‌های وی او را به بسیاری از اندیشمددان و متکران پیوسته دهد که این پیوند می‌تواند حتی مقابله و جدل باشد. اگر بخواهیم با واژگان باختین مخزن پنکروم، اندیشه‌های وی در مکالمه و گفت‌وگویان آنان بوده استه مارکس در پیش صدمه از نظریانش، ریکرت و دبلنای در تکاه لوبه علوم انسانی و پژوهش پسون مقولاتی چون قهم، تفسیر و متن، فروید و فرم‌پلایستهای روس در جدل‌های او بر سر زبان و فرم و محتوا شاید مهمترین تأثیرات را بر اوی داشته‌اند و بسیاری از نویشه‌های باختین در مکالمه با اندیشه‌های آنان شکل گرفته است.

دانش پژوهان وحدت پیشیدن در سطح دیگری تیز اتفاق می‌افتد. تمايز پیادینین بین هنر چدی و علمه پسند در مصر بسیاری در دوران مدرن آرین می‌رود و همه چیز تحت کلیپی واحده وحدت می‌باشد تمام لایع هنر به سرگرمی تبدیل می‌شود و از این طرق فرامایزی بین کار چدی و لاثان فراغت کمنگ می‌شود هنر لامروز نیاز به اندیشه‌یدن و تلاش برای در کار آن سداره در کرد چرا که آن چه در این بین نشق اصلی رایگامی کندنه هنر که سرگرمی است.

به هر حال، از دید آورنو و هو رکایم رسته از فرهنگ‌سازی حرف آخر در عرصه فرهنگ عصر ماست. از نظر این دو مسئله این نیست که مردم از این ایندیلوژی چیدیده‌ند و پاره‌ایت به آن تن می‌دهند. مسئله این نیست که دیگر کسی توان مقاومت در برایر صفت فرهنگ‌سازی را نماید.

فصل ۳: عناصر یهودستیزی

یهودیان نومنای اشکار از تفاوتات درونی روشگری و شکر. نه آن در وحدت پخشیدن به جامعه انسان‌ها هستند. یهودیان محظوظ هیچ قومی نیستند و دلیل آن نیز روشن استه معروف است که یهودیان جزو پول به معجز چیز نمی‌اندند و از این نظر در حکم استعمارگرانی هستند که کارشان بفره کشیدن از کارگران بینهاد و اینهاش چیزهای خود است. حال آن که در واقع یهودیان از هیچ قومی به طرزی محسوس ترویج‌نده نیستند، بلکه همان طور که آورنو و هو رکایم اشاره می‌کنند یهودی هیچ قدر حکم سپریلند. به این نفع برای نقشه‌ها و توطئه‌چینی‌های جزیی، بلکه به این معنای وسیع‌تر که بی‌عدالتی اقتصادی کل طبقه به گردان اولناخته می‌شود» (ص ۲۹۶).

یکی از مشخصه‌های لیبرال نموکراسی این است که در آن بسیاری محاکوم کنندۀ اصلی یهودستیزی است. اما این کار را هم‌گزی به طور مطلق انجام نمی‌دهد. هم‌شده در این بین بخشی از گناه به گردن قربانی اندیشه‌های می‌شود و سوزنش کشند گان یهودستیزی معتقدند به هر حال یهودیان نیز از برخی چهات شایسته نکوشند. اندیشه‌های سر جذب امر کلی و امر مازاد است. اسرائیل که پاچار چوب‌های سودمند اجتماعی سازگار است و به راحتی قابل جذب و ادغام در چارچوب‌های اجتماعی استه اما امر طبیعی که نوعی مازاد تلقی می‌شود. هم‌واره خارج از نظام می‌ماند یهودیان در جامعه لیبرال عمر ماچین جایگاهی دارند.

به هر حال، یهودیان به خاطر خود منفور نیستند. مسئله چیزهایی است که یهودیت بر آن هادلات می‌کند مسكن بود دال یهودیت با چیز دیگری عرض شود که بر همین ایزمه‌های منفور دلالت کند و آن گاه یهودیت از بسیاری از آنهمات امروزین خود میرامی شد. حتی فاشیست‌های نیز این را می‌دانند و با این حال به گشتر یهودیان دلمن می‌زنند. اما آورنو و هو رکایم این نفع به همین متوال نمی‌مانند. همین تناقض بین این، پهیان های یهودستیزی را ویران می‌کند و روشگری از این مرحله نیز می‌گذرد. «نها خود روشگری است که می‌تواند پس از چیزی که بر خوبی و در توردد» (ص ۲۹۸).

هر چنان اقویوس، سوم خوش‌بادی خود کرد که اندیشه‌های میرزا هارا را نهاد. این مصطفی‌خوش‌بادی اینکه کشش نیستند تا بی او از سرمه‌های اندیشه‌یدن

کارکرد مطبوعات

و حیدرلی زاده فهم نظریه ادبی امروزه بدون آشنایی با نظرات میخانه‌نیا باختین کاری است محل؛ سهل است. گسترده نفوذ او تقریباً هیچ یک از رشته‌های انسان‌علوم انسانی را بی‌تصیب نگذاشته است. پس از ترجیمه‌های پراکنده مقالات اول در سال ۸۴ می‌عترین و یکی از تأثیرگذارترین آثار باختین به فارسی برگردانده شد. چیزی‌ای شناسی و نظریه روانی، نکته قابل توجه این که ناشر غیر کتاب رسنی کرده تا آنچه‌که ممکن است کتاب را از سعی کرده خواننده دور نگاه دارد. لذا خواننده باید دسترس خواننده دوستیزی داشته باشد. نوشته زیر به پیانه انتشار این کتاب، نگاهی اجمالی به آزاد و احوال این منظر اندیخته است.

همچنان که فعالیت‌های فرماییست‌های روس تاسه‌دهه ناشناخته ماندو در دهه ۵۰ پس از ترجمه آن‌ها و آشنایی دنیای اندیشه‌ی اندیشه‌ی زبان و فرانسه زبان با دستوردهای آن‌ها مطالعات ادبی و مپس گستره علوم انسانی و ادخار تحولات عمیق و پیاده‌یون کرد. نظریات باختین نیز پس از خیری طولانی مکان خود را یافت و از اواسط دهه ۸۰ تا امروز نفوذی هر چه بیشتر واقعه است. و نظریات او در حوزه‌های هر چه گسترده‌تر به کار گرفته می‌شود.

ناکید او بر چند گانگی و پراکنده‌گی، مکالمه و توجه او به چیزگری «نظریات او را برای مطالعات فرهنگی امروز چالب توجه کرده است. آن گونه که امروزه مرکز مطالعات باختین در اندیستان تأسیس شده است و مجله‌ای به نام دیالوگیسم آثار تحریر آن‌ها را در اندیشه‌ها و نظرات او را منتشر می‌کند. همچنین تحریر آثار او به مطالعه پدیده‌های فرهنگی مانند رمان‌های داستایوفسکی، توسلتی، دلستان‌های گوگول و همچنین کاربروی کارناوال های مردمی سده‌های مولانه، می‌پیش غنی در اختیار پژوهشگرانی که به مطالعه و پرسی اندیشه فرهنگی تمايز دارند، فراهم آورده استه ترجمه و انتشار کتاب زبانی شناسی و نظریه و ملن در سالی که گذشت اتفاق مهمی در حوزه نشر گشود که برای آشنایی پیشتر داشت، زوہان ایرانی با اندیشه‌های این فیلسوف و

لشکل چندصدای بود که سپس در رمان به گونه‌ای
گسترش داد و پخته تر به کار رفت چندصدایی رمان‌های
دانستایویفسکی نمونه‌ای بود از آنچه پاختن در نظریه خود
درباره چندصدای رمان مدنظر داشت رمان‌هایی که در
آن صفاتی مختلف حضور داشت و صفاتی نویسنده وجه
غالب با به خود اختصاص نمی‌داد این

علم زبان‌های هندو-اوروبالی که از تعدد زبان به زبانی واحد
به منزله زبان مادر - می‌رسد همگی در آن داشته‌اند.
شناختی و سبک شناختی به تبیین فتوکی زبانی قواعد
ختم شده است.» (ص ۸۲)

پاختن اشاره من کند که چنین یعنی

صلهای مختلف طرطی رمان با
یکدیگر در حال گفتوگویی و
هرچه یک سخن کامل و مطلق را
در حصار خود ندارد
البته گفت‌گوی و مکالمه از
دید پاختن یک ویژگی ذاتی
زبان است هر سخن که ما
می‌گوییم در واقع و به صوری
کسی دارد و پاسخی را درد و
پاسخ پاسخ به گفتمانی بر زبان
می‌آید حتی در کلام یک مستبد
نمی‌وجهی از دیگری و مکالمه با او
وجود خارج زبان امری فردی و شخصی
نیست بلکه در پیش خود اجتماعی است
آنچه ماحتی بر زبان می‌آوریم، شنوندای را
در خود فرض ندارد و به سمتی چهت‌گیری شده
است مابراز بیان خود محتاج به دیگری هستی و از
لو پاسخی و امن طلبیم در ترتیجه هستی ما جزو درایله
پادگران معنایی تباران در رمان این وجه زبان غلبه
می‌باشد و به ویژگی غالب و چیره بدل می‌شود
می‌توان به راحتی مشاهده کرد که نظریه رمان
پاختن علاوه بر دستاوردهای زیبایی شناسی و
سیکشناسی خود، دستاوردهای علمی را نیز بر
کلیت اندیشه پیشی به لرمغان می‌آورد. نظریات
اویه ویژه هنگامی بهتر درک می‌شود که در
زمینه اجتماعی شکل‌گیری آن‌ها درک
شود با از پیش دقت دستاوردهای
انقلاب اکثر در روسیه و چیرگی
روز افزون استالینیسم در
اتحاد چهارهای شوروی،
زبان رسمی خشک و

چدی چایکرین چندزبانی کارناوال گونه انقلاب
شد صفاتی حاشیه‌ای و دیگری سرکوب شد و تنها
صفای موفق پاچی ملنه مکمل این فرآیند حذف دیگری،
ادعای تملک حقیقت مطلق و کنار گذاشتن هر گونه
مکالمه و گفت‌گویی به نظریات پاختن که بر توائندترین
شالوده‌های درک مادی از تاریخ و ملاحظه کشمکش‌های
اجتماعی میان گروه‌ها و طبقات مختلف استوار بود.
بنیادهای انتقادی پیش‌ازین از وضع موجود را دریزی
کرد و برای فارروی از آن چشم‌اندازی جدید را کشود در
نتیجه نظریات پاختن نه تنها به لحاظ ارزش غیر قابل
انسکار آن‌ها در مطالعات ادبی و زیبایی شناسی، بلکه در
گسترمای وسیع تر، در آن داشته قرن پیشتر زیبایی شناسی
تائیرگذاری وال آن خود گردد است. گنبد زیبایی شناسی
و نظریه رمان دریچه‌ای مناسب برای ورود به دنیای غنی
و عقیق پدیده‌های پاختن است که می‌باشند همچون
فرم و محتوا نظریه رمان، سخن در شعر و سخن در نثر،
ویژگی‌های رمان‌های دانستایویفسکی و نیز مباحثی در پایه
کارناوال و نه چه این با رمان و مه لانه دیگر را بر خود
دارد مطالعه این کتاب البته اشتیاق مطالعه اثواری و در
مورد بوطیقه‌ای دانستایویفسکی و رلهای را در جان خوانده
می‌افروزد من امیدوارم که ترجمه این کتاب‌ها و سیاری
دیگر از کوشش‌های محفل پاختن در دستور کار متوجهان
و پژوهشگران ما قرار گیرد و به غنای فکری جامعه
پیغاینده خصوص که شرایط خاص دوران مانگله دقیق
به برخی مقامات همچون گفت‌گویی و سنت من و دیگری
تک‌صدایی و چندصدایی و سیاری مضامین دیگر، فورست
تاریخی کسب کرده است.

که به زبان‌های مرده و از گردونه خارج شده اختصاص دارد
علم زبان‌های هندو-اوروبالی که از تعدد زبان به زبانی واحد
به منزله زبان مادر - می‌رسد همگی در آن داشته‌اند.
شناختی و سبک شناختی به تبیین فتوکی زبانی قواعد
ختم شده است.» (ص ۸۲)

پاختن اشاره من کند که چنین یعنی

قالب‌به درک چندزبانی مکالمه‌گون
رمان نیست بلکه متوجه نکاراولی
شمر است از نظر اولین نیروهای
تمرکزگرای در هنر خود گونه‌های
مختلف شعری را رشد می‌دهد در
تعابی باشعر، رمان و دیگر انواع ادبی
منثور در بطن نیروهای تمرکزگرای
و شسد و توسعه پیدا می‌کند به
گفته پاختن هنر زبانی که شعر
بر منشعب ترین چاچکه اجتماعی.
ایندیلوژیکی خود می‌درخشد و از
مسئله تمرکزگرای هنگامی می‌ویسی
دینای کلام سخن می‌گفت، چندزبانی
دلفکله‌رمال ها ترنسایران دوره گرد
تفالان و نکتسرامان وابین دست‌ها
در گوش و کاروچای چای خیابان‌ها به
حیات خود ادامه می‌داند.» (ص ۸۳)

در ترتیجه از دیدگاه پاختن، شعر با تمرکز
زبانی و نیروهای اجتماعی مزکر گایپوند داشت
و شاعر با کشیش‌ها و شوالیه‌ها مخصوص بود در حال
که نزد پاختن شعری نیز
پیوند داشته است در توجه پیش‌های فلسفی و
زیبایی شناختی که هنر کوران گزینش‌های تمرکزگرای
حیاتیات خود ادامه می‌داند.» (ص ۸۴)

آن گونه که گلمن می‌گوید «دانش‌های پاختن، میدان
گ ترده چید و مکمل را برای پژوهش چامه‌شناختی
درباره آفرینش لذیث می‌گشاید.» از طرف دیگر مباحثت او
دریاره دیگری، چندراولی، روپیش بین متنی و - جای خود
را از نظریات فرهنگی معاصر باز کرده و آثار وی منبعی
غیر برای حوزه‌ایی چون مطالعات پاستماری
مطالعات فمینیستی و مطالعات ادبی است همچین آثار
وی به گمک پاسمار کمپت‌هایی می‌آید که قصد دارند
پیوند رها کردن مفروضات اساسی نظریه مارکسیستی، از
تفاصل گرای اقتصادی دور شوندو و پاختن جامع تری از
فرهنگ معاصر دست پائند.

[زیبایی شناسی و نظریه رمان]
آخر پاختن تاکنون بسیار کم و به طور پراکنده به زبان
فارسی ترجمه و منتشر شده است. زندیه‌زاد محمد جعفر
پوینده نهضت نخستین مترجمی بود که با منتشر مجموعه
مقالاتی از مکالمه‌گذشته و آزادی «منتشر شد و پیزه‌خوشی
سودایی مکالمه‌گذشته و آزادی» کتاب از درباره رایله، نخستین کلمه‌ای
از پیش‌های اولیه خودی ازه خواننده فارسی برداشت
کتاب منطق گفت‌گویی اثر تودوروف نیز مشتمل بر
تقلیل قول‌های فارسی از آثار محلی پاختن بود که به فارسی
منهش شریعتی از آثار محلی پاختن می‌گردید. (ص ۱۰۵)

آنست که اشکال شعری بازنگاری کهن ترین و
مانندگارترین گرایش‌های اجتماعی محسوب می‌شود
در حالی که گفتمان رمان را سبک‌شناسی بر
مینای اصول اجتماعی می‌دانند تاکید
می‌کند که در این مسئله تردیدی
نیست که گفتمان شعری نیز
و چهارمی اجتماعی دارد، اما او متقد
شکل هنری از همین تراجمه شده است. گستره ترین
توسط آذین حسین‌زاده تراجمه شده است، گستره ترین
تلاشی است که در حوزه ترجمه، مجموعه منسجمی از
پاختن برداشته شده است پاختن در مقالات این کتاب
شکل هنری و پیوند دار باز است که مطالعه گزینی خود را در بروز خود
قرار داده و ضمن به کارگیری مهم ترین بین‌المللی فلسفی
خود، نظریات تو اولنهاش را در مورد رمان و سطر را در
پاکیزه شدن تراجم میان زبان شعروزیان نزد رمان را دستیابی
هزاری می‌داند که اسلام و در پیش خود چند‌گاهی
و حاوی چند گاهی است اول اینکه سبک‌شناسی زمان خود
که قادر به شناخت اینداد مختلف رمان تبود می‌تویست
هزاری میان زبان شناسی معاصر، بازیره‌های شناختی فلسفی این
قابلیت پرداختن به ویژگی‌های رمان را دارد. (ص ۸۲)

اویم گویند «بیوپلیقا از لسطو بوطیقه ای سنت آگوستن
بوطیقه‌ای نظریه پردازان قرون وسطی در مورد هنر و ادب
پهنشور پارتمایی حقیقت» دستور زبان چهارشنبه
لاینیزی، نظریات ایندیلوژیکی هلمبورگ است همکی کم
و بیش از همان نیروهای تمرکزگرای اجتماعی، زبان
شناختی و ایندیلوژیکی سخن می‌گوید و عملکرد آن فقط
و فقط ایجاد تمرکز و نساجم در زبان‌های اروپایی است
این که زبانی ما گوییشی بر دیگر زبان‌ها و گویش‌های پیشی
پیگرد، پارهای از زبان‌ها از گردونه خارج شود یا دیگر زبان‌ها
از آن به مرداری گشته تدریس زبان حقیقی، مشارکت
غیر ارتوپایی ها و انشار پست جامعه در زبانی واحد و منسجم
و پیزه فرهنگ و ادبی ایجاد گشته چندیت زبان و سیاری
صرف و نحویه همراه تدریس دستور زبان و ساختارهایی

کارناوال یک مدد فرهنگ و تقیضه، مونولوگ و سلطی
تشکیل می‌داد که پا خانه و تقیضه، موتو لوگ و سیاری
و رایه باد پیش‌خند می‌گرفت و تک‌صله‌ای و تمرکزگرایی
اندیشه حاکم را مورد پرسش و تردید فراز می‌داد تقیضه
و چه مخصوصه کارناوال را تشکیل می‌داد دو صدایی موجود
در نزدیکیه که طبی آن گوینده تقیضه چندیت زبان و سیاری
و ای اطیزی مخالف خوان از درون متلاشی می‌گرد، اولین